

Viite: Sopimus IR205072, TAHERA Siltojen rakentamissuunnittelu

Perustelumuistio; Lisä- ja muutostyöt

1. Hankinta-asiakirjat ja sopimus; hankinnan kohde

Hankinta on kilpailutettu EU-kynnysarvon ylittävänä erityisalojen hankintana.

Hankinnan sisältö on kuvattu hankintailmoituksessa ja sen liitteinä olevissa asiakirjoissa.

Hankintailmoitus

II.2.4) Kuvaus hankinnasta

”Työn tavoitteena on tuottaa rakentamissuunnitelmat (Viinikanojan aks, Tampereen valtatie aks ja Viinikan ak) siltojen uusimiseksi ja nykyisten siltojen purkamiseksi Tampereen kaupungin maankäytölliset, liikenteelliset ja arkkitehtoniset vaatimukset huomioiden siten, että raideliikenteen sujuvuus ja turvallisuus voidaan varmistaa pitkälle tulevaisuuteen.

Siltojen uusiminen on osa Tampereen henkilöratapihan kehittäminen (TAHERA)-hankekokonaisuuden toteutusta. Siltasuunnittelukohteisiin liittyy mm. valmistumassa oleva Tampereen henkilöratapihan kehittämisen ratasuunnitteluhanke sekä käynnistyvä rakentamissuunnitteluhanke.

Viinikanojan alikulkusilta (H-1831, km 186+530) on Riihimäki-Tampere-rataosalle (003) sijoittuva, vuosien 1926-1974 välisenä aikana vaiheittain rakennettu teräsrakenteinen noin 84 metriä pitkä palkkisilta, joka koostuu neljästä (4) rinnan olevasta kolmiaukkoisesta sillasta (I, II, III ja IV). Silta on käyttökänsä päässä, ja se uusitaan nykyiselle paikalleen teräsbetonisena, tukikerroksellisena siltana, kahtena tai useampana rinnakkaisena siltakantena.

Tampereen valtatie alikulkusilta (H-1832) sijaitsee Tampereen keskustan eteläpuolella, Tampere-Orivesi -kolmioraiteella km 186+550. Silta on neliaukkoinen, puukantinen, noin 97 m pitkä teräksinen levypalkkisilta, joka on valmistunut vuonna 1951. Sillan yli kulkee yksi raide. Silta on käyttökänsä päässä, ja silta uusitaan nykyiselle paikalleen tai nykyisen sillan itäpuolelle teräsbetonisena, tukikerroksellisena silta.

Viinikan alikäytävä (H-3276) on Tampereen valtatie alikulkusillan eteläpuolella, Tampere-Orivesi-kolmioraiteella km 186+541 sijaitseva noin 6 metriä pitkä teräsbetoninen laattakehäsilta. Silta on valmistunut vuonna 1987. Sillan yli kulkee yksi raide.

Sillassa ei ole tiedossa olevia sillan uusimiseen johtavia vakavia vaurioita, mutta silta uusitaan Tampereen valtatie alikulkusillan yhteydessä ja rakennetaan osaksi uutta Tampereen valtatie alikulkusiltaa.”

Toimittajan tehtävät on kuvattu sopimuksen kohdassa 2 seuraavasti:

” Tämä konsulttisopimus sisältää rakennussuunnitelman laatimisen Tampereella sijaitsevien Viinikanojan alikulkusillan, Tampereen valtatie alikulkusillan ja Viinikan alikäytävän parannushankkeesta tämän sopimuksen kohdassa 3 mainittujen asiakirjojen mukaisesti.

Hankinta toteutetaan Tampereen kaupungin ja Väyläviraston yhteisrahoitteisena hankkeena. Hankinta perustuu Toteuttamissopimukseen "Viinikanojan alikulkusilta, Tampereen valtatie alikulkusilta ja Viinikan alikäytävä".

Yksityiskohtaisemmin suoritettava palvelu ja sen sisältö on esitetty lisäkirjeen nro 1 mukana toimitetussa tehtävänmäärittelyssä.

Toimittajan tehtävien yksityiskohtaisempi määrittely on esitetty tarjouspyynnön liitteessä 03 (IR205072 TehtMaarittely), mitä on sittemmin päivitetty hankinnan aikana lisäkirjeen 1 yhteydessä.

Sopimuksen veloituseruste on kuvattu sopimuksen kohdassa 6 seuraavasti:

6 Veloitusperusteet

6.1 Palkkio

Suunnittelutyön osalta

Palkkiomuotona on aikapalkkio henkilöryhmittäin (KSE 2013 kohta 5.2.3). Veloituksen arvioitu enimmäismäärä ilman arvonlisäveroa on 789 100,00 euroa (Liite C.1 kohta A). Tätä arviota ei saa ylittää ilman tilaajan suostumusta.

Toimittajan kokonaisveloitus ja kuvattu sopimuksen kohdassa 6.6 seuraavasti:

"Suunnittelutyön palkkio laskutetaan kuukausittain työn työn etenemisen mukaan. Laskutuksessa on eroteltava kattohintaan sisältyvä osa sekä mahdolliset lisä- ja muutostyöt. Lisäksi on eroteltava töiden kohdistuminen Viinikanojan AKS ja Tampereen valtatie AKS (sis. Viinikan AK) välillä.

Tämän sopimuksen kokonaiskattohinta muodostuu tarjouslomakkeen "C.1_Hintatarjouslomake" vertailuhinnasta.

Suunnittelusopimuksen mukainen kokonaislaskutuksen määrä on **yhteensä 814 100,00** euroa (alv 0 %). Sopimus sisältää hintatarjouslomakkeen C.1 hinnat A. Suunnittelutyö, aikapalkkio henkilöryhmittäin (perustoimeksianto), B. KSE 2013 kohdan 5.5 mukaiset kopiointi-, painatus- ja materiaaliym. kulut (tilaajan arvio) ja C. KSE 2013 kohdan 5.6 mukaiset matkakustannukset (tilaajan arvio)."

Lisä- ja muutostöiden tilaamiseen sovelletaan tarjouspyynnön liitteen 05 (KSE 2013 Konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot) kohdan 5.7.4 ehtoja.

2. Muutostyötilaus 1

Muutostyötilauksella 26.8.2022 on päätetty jatkaa toimeksiantoa ja lisäksi on todettu, että kyseessä erityisalojen hankintalain 124 §:n 2 momentin 5 kohdan mukainen vähäarvoinen sopimusmuutos:

1. Tilattava työ

Muutostyö sisältää aikataulun muutoksen.

Tällä muutostyötilauksella ei ole kustannusvaikutuksia toimeksiantoon.

2 Tilauksen perustelu

Tilauksen perusteena on erityisalojen hankintalain 124.2 §:n 5 kohta. Kyseessä on alle EU-kynnysarvon oleva vähäarvoinen sopimusmuutos, eikä tilaus vaikuta sopimuksen yleiseen luonteeseen."

3. Tilausmuutosesityksen 21.3.2023 sisältö

Tarjous sisältää 9 erillistä lisä- tai muutostyötä, mitkä ovat yksityiskohtaisemmin kuvattu tämän muistion liitteessä 1. (IR205072 Tampereen henkilöratapiha Siltojen rakentamissuunnittelu perustelut). Tarjouksen kohdat 2-3, 6 ja 8 ovat lisätöitä ja muut kohdat ovat muutostöitä.

Liitteessä 1 on kuvattu peruste tarjotulle työlle eli se, onko kyseessä lisätyö (uusi työ, mitä ei ole alun perin hankinta-asiakirjoissa määritelty kuuluvaksi sopimuksen mukaisiin tehtäviin) vai muutostyö (työ, mikä on alun perin kuulunut hankinta-asiakirjojen mukaan sopimuksen mukaisiin tehtäviin, mutta tehtävän sisältö on muuttunut siitä, miten se on hankinta-asiakirjoissa kuvattu).

Liitteessä 1 on myös kuvattu työn tarkempi sisältö.

4. Muutostyötärjouksen mukaisten muutoksien hyväksyttävyyden arviointi

Hankintoja koskevat säädökset

Erityisalojen hankintalain (1398/2016) 124 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan sopimukseen voidaan tehdä muutos, mikäli alkuperäisen sopimuskumppanin on tarpeen suorittaa lisätöitä tai -palveluja taikka ylimääräisiä tavarantoimituksia, jotka eivät sisällyneet alkuperäiseen hankintasopimukseen, ja jos sopimuskumppanin vaihtaminen ei ole mahdollista taloudellisista tai teknisistä syistä ja aiheuttaisi merkittävää haittaa tai kustannusten merkittävää päällekkäisyyttä hankintayksikölle.

124 §:n 3 momentin mukaan edellä mainitun muutoksen arvo ei saa olla enemmän kuin 50 prosenttia alkuperäisen sopimuksen arvosta. Muutosten tavoitteena ei saa olla erityisalojen hankintalain säännösten kiertäminen.

WSP:n tarjous sisältää lisätöitä, mitkä kuuluvat selkeästi 124 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisiin muutoksiin, mikäli laissa mainitut edellytykset täyttyvät. Tarjous sisältää myös muutostöitä, mitä ei ole hankintadirektiivien (2014/24/EU ja 2014/25/EU) artikloissa eikä erityisalojen hankintalain 124 §:ssä erikseen mainittu. Hankintadirektiivin johdanto-osan 108 perustelukappaleen mukaan hankintaviranomaiset voivat joutua tilanteisiin, joissa tarvitaan lisää rakennusurakoita, tavaroita tai palveluja. Tällaisissa tapauksissa alkuperäisen hankintasopimuksen muuttaminen ilman uutta hankintamenettelyä voi olla perusteltua erityisesti, jos lisäsuoritukset on tarkoitus toteuttaa joko jo sovittujen palvelujen, tavaroiden tai asennusten osittaisena korvaamisena tai lisäyksenä, kun suorittajan vaihto edellyttäisi sitä, että hankintaviranomainen hankkii materiaaleja, urakoita tai palveluja, joilla on erilaiset tekniset ominaisuudet, mistä voi aiheutua yhteensopimattomuutta tai kohtuuttomia teknisiä vaikeuksia toiminnan ja huollon osalta. Edellä lausutun perusteella voidaan todeta, että myös muutostöitä on siten syytä arvioida 124 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisin edellytyksin.

Perustelu erityisalojen hankintalain 124 §:n 2 momentin 2 kohdan soveltamiselle

Suunnittelutoimeksiannon kohde on osa Tampereen henkilöratapihan kehittämishanketta, eikä sitä voida erottaa aikataulullisesti eikä sisällöllisesti muusta hankkeesta.

Rakennesuunnittelu, kuten muukin suunnittelu, on luonteeltaan sen kaltaista, että suunnitelman on oltava eheä ja yhtenäinen sekä sen eri osat on oltava yhteensovitettavissa muihin saman kohteen suunnitelmiin. Tämän vuoksi yhden kohteen rakennesuunnittelua ei ole mahdollista suunnitelman eheyden vuoksi teettää eri suunnittelijoilla ilman merkittäviä riskejä.

Sopimuskumppanin vaihtaminen ei myöskään ole taloudellisista syistä mahdollista, koska kyseinen on kohde kilpailutettu EU-kynnysarvon ylittävänä palveluhankintana ja sen osien kilpailuttaminen uudelleen ei ole hankkeen aikataulu ja budjetti huomioiden mahdollista. Lisä- ja muutostöille on luonteenomaista, että ne havaitaan suunnittelutyön aikana, jolloin kyseisten

töiden kilpailuttamista ei voida toteuttaa ilman toimeksiannon aikataulun muuttamista. Toimeksiannon aikataulun muutos ja hankinnan vaatiman lisärahoituksen hankkiminen on käytännössä mahdotonta.

Mikäli jokaiseen lisä- ja muutostyöhön hankittaisiin kilpailutuksen kautta uusi palveluntuottaja, toimeksiannon suorittaminen viivästyisi merkittävästi, koska lisä- ja muutostöiden tarpeita ilmenee työn aikana jatkuvasti, eikä niitä pystytä ennakoimaan, vaan ne tulevat ilmi suunnittelun edetessä, vaihtoehtoisten ratkaisujen täsmentyessä tai lähtötietojen täydentymisen yhteydessä. Viivästyminen ja uusien suunnittelijoiden kytkeminen samaan toimeksiantoon aiheuttaisi tilaajalle merkittävää haittaa edellä mainitun viivästyminen ja useiden suunnittelijoiden tekemän työn eheyden varmistamisen vaatiman suunnittelun ohjauksen vuoksi. Edellä kuvatusa menettelystä aiheutuisi merkittävän haitan lisäksi myös kustannusten merkittävää päällekkäisyyttä lisääntyneiden hankintakustannusten, suunnittelijoiden perehdyttämisen ja suunnittelun ohjaamisen vaatimien lisäresurssien hankkimisen vuoksi.

Edellä mainittujen perusteluiden mukaisesti voidaan todeta, että WSP:n tarjouksessa esitettyjen lisä- ja muutostöiden tarkoituksena ei ole lain säännösten kiertäminen.

Lisä- ja muutostöiden arvo on 328 456 euroa, mikä on 40,35 % alkuperäisen sopimuksen arvosta (814 100 euroa). Muutoksen arvo on vähemmän kuin 50 % alkuperäisen sopimuksen arvosta.

Edellä lausutun perusteella voidaan todeta, että WSP:n tarjouksessa 21.3.2023 esitetyt lisä- ja muutostyöt täyttävät erityisalojen hankintalain 124 §:n 2 momentin 2 kohdan ja 3 momentin vaatimukset.

Tämä asiakirjan on allekirjoittanut sähköisesti projektipäällikkö Mikko A. Heiskanen.